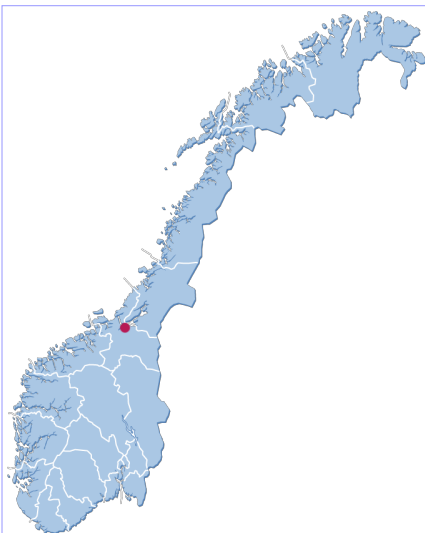
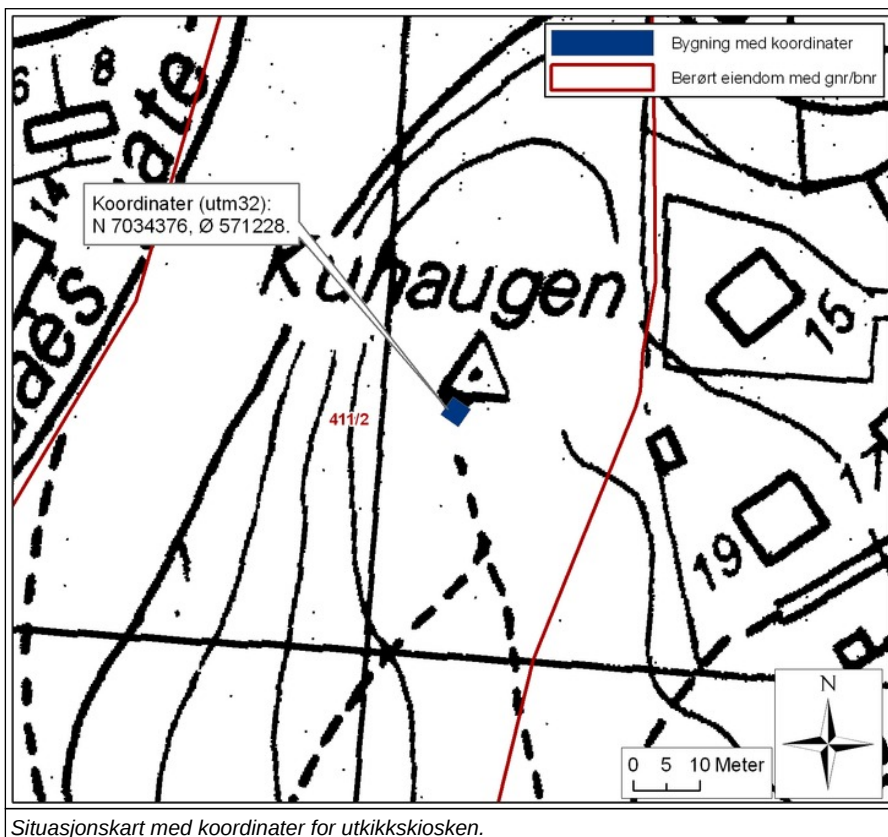

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke:	Sør-Trøndelag
Kommune:	1601/Trondheim
Opprinnelig funksjon:	Observasjonspost
Nåværende funksjon:	Ikke operativ
Foreslått vernekategori:	Verneklasse 1, fredning
Totalt antall bygg:	1

Situasjonskart med koordinater for utkikkskiosken.

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
9903336	Utkikkskiosk Kuhaugen	1953	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	Se koord.	411/2

Vern kompleks

Formål:	Formålet er å bevare utkikkskiosken på Kuhaugen som arkitektur- og kulturhistorisk viktig eksempel på offentlig bygg for beredskapsformål fra en tidlig fase av den kalde krigen. Vernet skal sikre anleggets opprinnelige arkitektur. Hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen, så som fasadeløsning, vinduer, dører, materialbruk og overflater, skal opprettholdes. Den visuelle og funksjonelle sammenhengen med uteområdet skal bevares og forvaltes som helhet.
Begrunnelse:	Anlegget er et svært godt bevart eksempel på observasjonspost med utkikkskiosk, bygget av Sivilforsvaret. Observasjonsposter ble etablert som nettverk på punkter med godt utsyn for å kunne få krysspeilinger av skadeomfang og detonasjonssted ved bombeangrep ved krigstilstand. Rapporter fra observasjonspostene var et vesentlig element i disponering av innsatsstyrker, en helt sentral del av Sivilforsvarets operative virksomhet ved krise- og krigstilstand. Utkikkskioskene var slik tiltenkt en lite synlig, men sentral oppgave i beredskapsplanleggingen under den kalde krigen. Observasjonsposter ble anlagt en rekke steder i eller i tilknytning til større byer som ledd i beredskapsarbeidet under den kalde krigen, men bare to utkikkskiosker er kjent bevart på landsbasis. Anlegget på Kuhaugen har eksteriør og interiør med svært høy grad av opprinnelighet i helhet og detaljer. Nyere grafittimaleri reduserer ikke verneverdien.
Omfang:	Vernet omfatter utkikkskioskens interiør og eksteriør med materialbruk, overflatebehandling og detaljer som vinduer, listverk, fasadeelementer, dører, gerikter og overflater.

Beskrivelse kulturmiljø

Utkikkskiosk Kuhaugen ligger på en bakketopp i et natur-/friområde øst for Trondheim sentrum. Kiosken, bygget som del av utkikktjenesten til Sivilforsvaret i Trondheim, har 180-graders utsikt fra sør via vest mot nord, med fritt utsyn over byen og åsene rundt og fjorden. Landskapet er dels åpent med gressbakke og dels kratt og løvskog og heller brattest mot vest.

Eiendomshistorikk

Bygget som observasjonspost av Sivilforsvaret i 1953 på kommunal grunn. Standplassen er ikke lenger i operativ tjeneste. Den ble bygget som én av to observasjonsposter i høytliggende terreng, der søsterposten ble anlagt i Sverresli-området ca. 3,5 km vest-sørvest for Kuhaugen. Kiosken på Sverresli ble etter krav fra kommunen revet allerede etter tre års tjeneste i 1956, mens betongbua på Kuhaugen har blitt stående som en av kun to kjente bevarte utkikkskiosker.

Verneverdige bygg

Byggnr: 9903336
GAB nr: Se koord.
Navn: Utkikkskiosk
Kuhaugen
Oppført: 1953

Utkikkskiosken sett fra sør(øst). Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Utkikkskiosken slik den ligger i omgivelsene. Opphavsrett: Hentet fra www.gulesider.no.

Utsyn mot nordvest. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

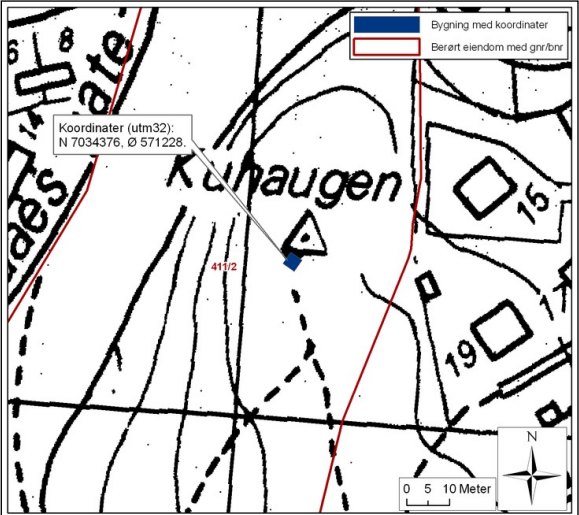
Utsikt mot sør. Foto: Leif Anker.

BYGNING 9903336 Utkiksskiosk Kuhaugen

Kompleks 9903232 Utkiksskiosk Kuhaugen

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	Sør -Trøndelag SFD
GAB nr:	Se koord.
Gnr/bnr:	411/2
Oppført:	- 1953
Byggherre:	Sivilforsvaret
Arkitekt:	Stadsingeniør T. Thesen
Opprinnelig funksjon:	Forsvar
Nåværende funksjon:	Funksjon uspesifisert
Bygningsart:	Vaktbygning
Regulering:	Regulert: Reg.plan R0081 Hovmarken (1935).
Vernestatus:	

Situasjonskart med koordinater for utkiksskiosken.

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Enetasjes, splintsikker bygning i plasstøpt 20 cm (tak) og 25 cm (vegg) armert betong. Kubisk bygningsform med høysittende vannrette vindusåpninger med 3 stålskodder for hver. Inngang på lesiden i nordøst, D16-ståldør.

Sammendrag bygningshistorie

Bygget i 1953 som observasjonspost i eksisterende kommunalt friområde/park. Både utkiksskiosken på Kuhaugen, og søsterkiosken som ble oppført samtidig i Sverresli-området, ble krevet revet av kommunen. Sverresli-kiosken ble revet 1956, mens Sivilforsvaret samme år fikk tillatelse til å la kiosken på Kuhaugen stå. Visse bygningsmessige endringer utført 1957. Bygningen er ikke lenger i operativ bruk.

Bygningshistorikk

1951	1952	På bakgrunn av studier som konkluderte med at Trondheim "etter all sannsynlighet vil bli et av krigens aller første mål", ble utbygging av Utkikstjenesten i byen planlagt. Forslag om å bygge fem anlegg for slik tjeneste.
	1953	Oppføring av Kuhaugenkiosken. Kommunen anså bygningen som ulovlig og krevde den revet. Sivilforsvaret tilbød seg å flytte den 30-40 m.
	1954	Kiosken ferdig også interiørt.
	1955	Opprinnelige utvendige trelemmer og innvendig isolasjon av treull ødelagt.
	1956	Trondheim bygningsråd godkjenner at bygningen blir stående.
	1957	Ny isolasjon, nye innvendige vinduer og nye vinduslemmer av stål montert.

Vern

Formål:	Formålet er å bevare utkiksskiosken på Kuhaugen som arkitektur- og kulturhistorisk viktig eksempel på offentlig bygg for beredskapsformål fra en tidlig fase av den kalde krigen. Vernet skal sikre anleggets opprinnelige arkitektur. Hovedstruktur i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen, så som fasadeløsning, vinduer, dører, materialbruk og overflater, skal opprettholdes.
Begrunnelse:	Anlegget er et svært godt bevart eksempel på observasjonspost med utkiksskiosk, bygget av Sivilforsvaret. Observasjonsposter ble etablert som nettverk på punkter med godt utsyn for å kunne få krysspeilinger av skadeomfang og detonasjonssted ved bombeangrep ved krigstilstand. Rapporter fra observasjonspostene var et vesentlig element i disponering av innsatsstyrker, en helt sentral del av Sivilforsvarets operative virksomhet ved krise- og krigstilstand. Utkiksskioskene var slik tiltenkt en lite synlig, men sentral oppgave i beredskapsplanleggingen under den kalde krigen. Observasjonsposter ble anlagt en rekke steder i eller i tilknytning til større byer som ledd i beredskapsarbeidet under den kalde krigen, men bare to utkiksskiosker er kjent bevart på landsbasis. Anlegget på Kuhaugen har eksteriør og interiør med svært høy grad av opprinnelighet i helhet og detaljer. Nyere grafittimaleri reduserer ikke verneverdien.
Omfang:	Vernet omfatter utkiksskioskens interiør og eksteriør med materialbruk, overflatebehandling og detaljer, som vinduer, listverk, fasadeelementer, dører, gerikter og overflater.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

BYGNING 9903336 Utkikkskiosk Kuhaugen

Kompleks 9903232 Utkikkskiosk Kuhaugen

Interiør

Interiørnr:

Interiørnavn: Utkikkskiosk interiør

Beskrivelse: Et rom på ca. 2x2 m utgjør hele kioskens areal inne. Kvadratisk grunnplan. Gulmalte vegger i armert betong, gulv i pusset betong. Glassvinduer (dels originale, dels fra 1957) innrammet av hvitmalt trelister. Metallhemper montert i tak av hvitmalt armert betong. Ståldør.

Sett fra døra mot sørvest. Foto: Tore Pettersen, DSB.

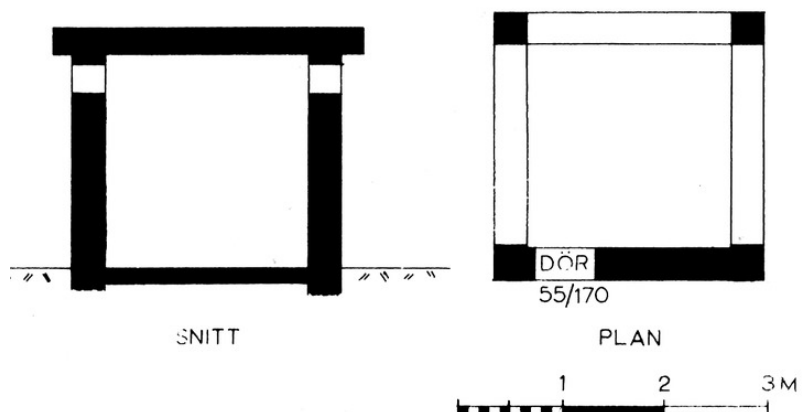
Mot dør og nordøst. Foto: Tore Pettersen, DSB.

Fundament. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Inngang med ståldør på nordøstsiden. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Snitt- og plantegning.

Vindusskotte i stål. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Fasadene mot sørvest og sørøst. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Nordvest- (og nordøst) fasaden. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.